

Van:

wob2

wob2

wob2

Datum: 22-11-2019

Betreft: oordeel externe expert over kwaliteit van de audit

Zoals bekend wordt er binnen het CBS een audit uitgevoerd naar het project Verdeelmodel onderwijsachterstandsmiddelen. De audit wordt uitgevoerd door het CBS zelf. Er is echter ook sprake van een bijdrage van een externe expert: in document CBS Audit verdeelmodel staat aangegeven: "Het auditteam zal de kwaliteit van de audit laten toetsen door een externe expert. Deze kwaliteitstoets betreft zowel de kwaliteit van de rapportage als het daaraan ten grondslag liggend onderzoek." Ik ben aangezocht om de externe expert te zijn.

Ik ben wob2 . Ik ben hoogleraar statistiek wob2

wob2

Concreet: afgesproken is dat ik zowel tijdens de uitvoering van de audit als op het auditrapport een kwaliteitstoets uitvoer. De audit loopt van 16-9-2019 tot 11-11-2019 en in die periode zou ik drie keer een tussentijdse beoordeling doen.

U leest nu mijn kwaliteitstoets van het eindrapport van de audit. Deze brief bevat mijn bevindingen.

Werkwijze

Het auditteam van het CBS heeft me gedurende de auditperiode een groot aantal documenten overhandigd. De lijst van documenten wordt gegeven in de bijlage van deze brief.

Ik heb drie keer een gesprek gehad met twee leden van het auditteam, namelijk wob2 en wob2 . Deze gesprekken vonden plaats op 2 oktober, 10 oktober en 29 oktober. Tijdens deze bijeenkomsten heb ik commentaar geleverd op de tussentijds aangeleverde documenten en daar vragen over gesteld. Op een voorlopige versie van de rapportage heb ik commentaar geleverd. Die is adequaat verwerkt.

Mijn bevindingen

Een algemene bevinding v.w.b. het onderzoek is de volgende: het CBS heeft deze audit zeer serieus aangepakt. De audit is zorgvuldig opgezet en grondig uitgevoerd. Er was een groot auditteam dat hier veel tijd in heeft gestoken. Men was uit op waarheidsvinding.

Op verschillende manieren is gestreefd naar waarheidsvinding. In de eerste plaats is aan de betrokken onderzoekers in afzonderlijke vertrouwelijke gesprekken, waarvan ik de verslagen heb

mogen inzien, ruimte gegeven hun eigen visie te geven op wat er gebeurd is. Een gespreksverslag gaf steeds de visie van de geïnterviewde weer.

In de tweede plaats heeft het audit team dat wat er is gebeurd, gelegd naast binnen het CBS bestaande kwaliteitsrichtlijnen. Dit is een goede insteek. Het auditteam maakt expliciet waar de praktijk afwijkt van de kwaliteitsrichtlijnen. Er is een omvattend document. Ik neem aan dat men daarmee in de toekomst een vervolg aan geeft, bijvoorbeeld door de opleiding te verbeteren of de teamleiders te laten controleren.

In de derde plaats is er gebruik gemaakt van een externe beoordelaar.

Al met al is er op drie wijzen gekeken naar de problemen die speelden bij het Verdeelmodel. Vandaar mijn oordeel dat de opzet zorgvuldig was en de uitvoering grondig.

V.w.b. de kwaliteit van de rapportage: de rapportage is goed leesbaar. Hoofdstuk 5, Bevindingen en Aanbevelingen, is helder en goed te volgen. Het vat de losse bevindingen en aanbevelingen uit het separate document goed samen. De bevindingen zijn erg concreet, evenals de aanbevelingen.

Ik heb in de gesprekken die ik met het auditteam had, gesproken over de zeggingskracht van één enkel onderzoek (d.w.z. het voorliggende onderzoek naar het Verdeelmodel) over dat wat er wel en niet goed gaat binnen het CBS als geheel. Ik ben hierin gerustgesteld omdat de kwaliteitsrichtlijnen een centrale rol hebben gespeeld bij de audit. Ik neem aan dat het vervolg van de audit niet alleen betrekking zal hebben op dat wat er is misgegaan en beter had gemoeten, maar op alle kwaliteitsrichtlijnen, inclusief de kwaliteitsrichtlijnen die in het onderzoek Verdeelmodel goed zijn nageleefd. De audit is dan als het ware een "wake-up call" voor het gehele kwaliteitsbeleid binnen het CBS. De tekst van de rapportage is ook afgewogen waar het gaat om terugkijken en vooruitkijken.

Ik wens het CBS dezelfde vastberadenheid toe in het vervolg, als die zij getoond hebben tijdens de audit.

wob2

wob2

Bijlage: Geraadpleegde documenten

Rapporten onderzoek :

- CBS Paper: Herziening gewichtenregeling primair onderwijs. Hoofdlijnenrapport. Februari 2017.
- CBS Paper: Herziening gewichtenregeling primair onderwijs. Fase 2: resultaten voor scholen en gemeenten. Januari 2017.
- CBS Paper: Herziening gewichtenregeling fase 4: verfijning imputaties. (Twee data op eerste bladzijde: 11-2-2019 en 24-9-2019)

Document / brieven

- "Audit verdeelmodel onderwijsachterstanden", van T. Tjin-A-Tsoi aan D. Kuurstra, 12-9-2019
- "Audit verdeelmodel onderwijsachterstanden", van wob2 , gericht aan wob2 , 12-9-2019
- "Audit verdeelmodel onderwijsachterstanden", voorlopige versies 19-9-2019 en 3-10-2019
- "Audit Onderwijsachterstanden - Softwarekwaliteit - Bevindingen en Aanbevelingen", van wob2 aan Auditteam Onderwijsachterstanden, 18 oktober 2019.
- "Audit achterstandscores scholen en Gemeenten", voorlopige versie 6-11-2019, van de hand van wob2 ; inclusief separaat document getiteld "Auditrapport achterstandscores H5_1.0"

Gespreksverslagen (vertrouwelijk, de namen van de personen zijn weggelaten):

- Verslag van gesprek met persoon 1, 26-9-2019
- Verslag van gesprek met persoon 2, 7-10-2019
- Verslag van gesprek met persoon 3, 7-10-2019
- Verslag van gesprek met persoon 4, 7-10-2019
- Verslag van gesprek met persoon 5, 26-9-2019, 30-10-2019
- Verslag van gesprek met persoon 6, 14-10-2019
- Verslag van gesprek met persoon 7, 26-9-2019
- Gespreksverslag openstaande vragen, 30-10-2019
- Verslag van eerste twee interviews m.b.t. fout in de verdeelsystematiek onderwijsachterstandenbudget, 25-6-2019 en 16-7-2019
- Verslag van derde interview m.b.t. fout in de verdeelsystematiek onderwijsachterstandenbudget, 22-8-2019
- Verslag van vierde interview m.b.t. fout in de verdeelsystematiek onderwijsachterstandenbudget, aangevuld met verbeteringen en verduidelijkingen later verkregen in september en oktober 2019 (eerste datum 2-9-2019)
- Verslag van de brainstorm voor verbeteringen, vijfde bijeenkomst m.b.t. fout in de verdeelsystematiek onderwijsachterstandenbudget, 3-9-2019
- Verslag van interview met supervisor m.b.t. fout in de verdeelsystematiek onderwijsachterstandenbudget, 25-9-2019

CBS document: Kwaliteitsrichtlijnen 2018 V1.1 (juni). Richtlijnen voor de Kwaliteit en Conformiteit van Statistische Processen

Werkdocumenten

- Selfassesment (ongedateerd)
- Bevindingen wob (ongedateerd)
- Bevindingen wob (ongedateerd)
- Bevindingen kwaliteitsrichtlijnen (ongedateerd)
- Bevindingen wob (ongedateerd)
- Bevindingen en aanbevelingen softwarekwaliteit 18-10-2019